

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

„Švietimo įstatymo pokyčių įgyvendinimas: švietimo įstaigų vadovų kvalifikaciniai reikalavimai ir kompetencijų vertinimas“.

Snieguolė Dinapienė

Vadybos ir lyderystės skyriaus specialistė

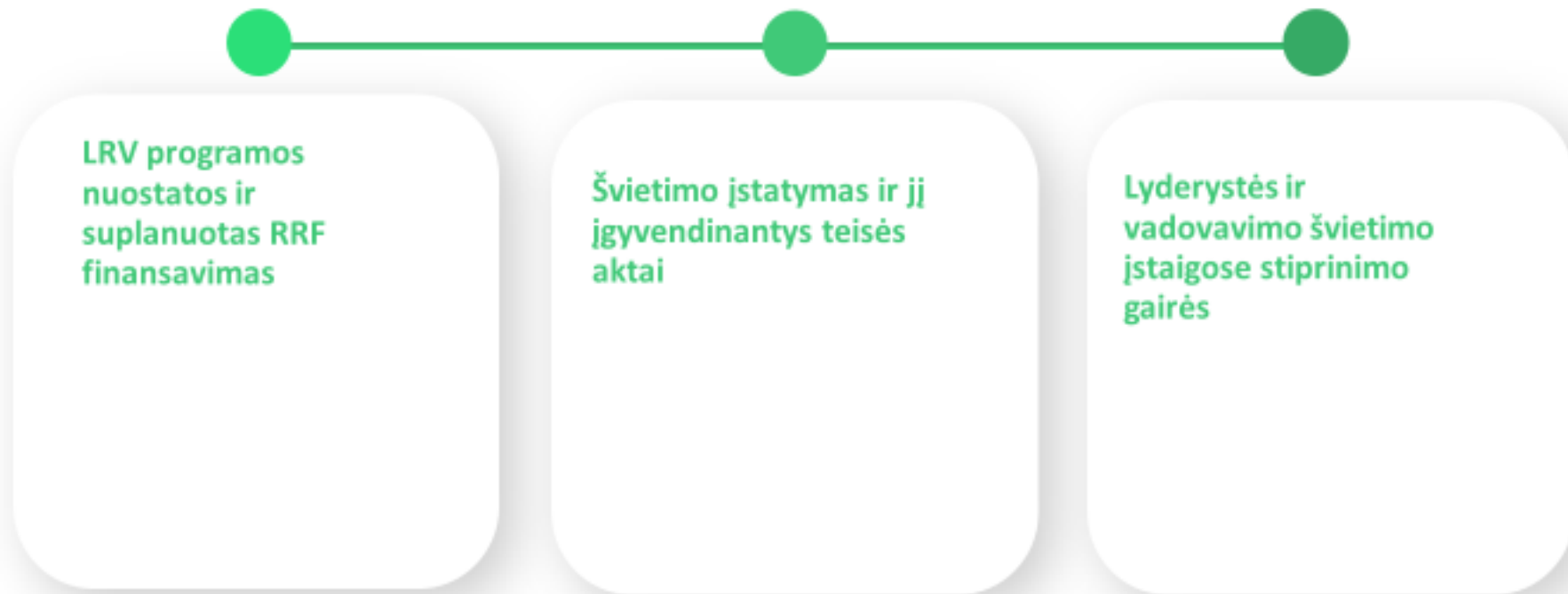
2024

1.3. Vyriausybės programa – Patraukli mokytojo darbo vieta ir pedagogų rengimo kompetencijos centrai

1.3.8.	Įgyvendinti pagalbos mokyklų vadovams paramos priemonės, teikiant konsultacijas, plėtojant mentorystės sistemą, karjeros planavimą	2021 m. II ketv.	2022 m. III ketv.
1.3.9.	Įgyvendinti vadovų rengimo ir kompetencijų tobulinimo programas	2022 m. III ketv.	2024 m. II ketv.
1.3.10.	Gerinti mokyklų vadovų darbo apmokėjimo sąlygas, siekiant, kad mažiausias mokyklos vadovo pareiginės algos koeficientas būtų 40 proc. didesnis už didžiausią mokytojo koeficientą	2022 m. I ketv.	2024 m. III ketv.

Veiklų kryptis diktuoja

Vadovų skyrimo tvarka – tam, kad švietimo įstaigoms vadovautų tinkamiausi tam darbui žmonės

• **Švietimo įstaigos vadovas** – vienas centrinių švietimo sistemos vaidmenų, nuo kurio priklauso ne tik **žmogiškųjų išteklių politika**: mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ir kitų pedagoginių darbuotojų įdarbinimas, veiklos kokybė, vertinimas ir profesinis augimas; **finansinių išteklių racionalus ir tikslingas panaudojimas**; **mokinių ugdymo kokybė ir pasiekimų augimas**; **bendrosios ir lokalsios švietimo politikos įgyvendinimo kokybė** ir kt., todėl dėmesys švietimo įstaigų vadovų veiklai, funkcijoms, kvalifikacijai ir kompetencijoms yra nuolatinis ne tik suinteresuotųjų šalių, bet ir visuomenės dėmesio centre (Lyderystės ir vadovavimo švietimo įstaigose stiprinimo gairės, 2020 m.).

Samprata

- Kinta reikalavimai švietimui – kinta švietimo įstaigos vadovo vaidmuo: iš administratoriaus į bendruomenės lyderį, besirūpinantį ugdymo kokybe.
- Savarankiškas, autonomiškas, veikiantis kartu su komanda ir mokytojais, siekiantis ugdymo tikslų ir atsiskaitantis už veiklą ir rezultatus.

Švietimo įstatymas

Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo Nr. I-1489 (7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70) straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymas

- Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.
- Valstybinės ar savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąją mokyklą) vadovu gali būti ne žemesnį kaip **magistro** kvalifikacinį laipsnį arba prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją turintis asmuo;
- Pagal įstatymo 5¹ straipsnį yra nepriekaištingos reputacijos;
- atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimas arba kompetencijų vertinimui prilygintas vertinimas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.

Švietimo įstatymas

Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo Nr. I-1489 (7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70) straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymas

- Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.
- Iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. į pareigas priimti valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovai, kurie neturi jų pareigoms eiti būtino išsilavinimo, toliau eina pareigas, bet ne ilgiau kaip iki 2027 m. rugpjūčio 31 d. Per šį laikotarpį reikalaujamo išsilavinimo neįgiję švietimo įstaigų vadovai atleidžiami iš einamų pareigų.

Pagrindiniai dokumentai

Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašas.

Patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194 (su visais pakeitimais, naujausias – 2024-04-09 pakeitimas).

Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašas.

Patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1193 (su visais pakeitimais, naujausias – 2023-11-13 pakeitimas).

Būsimas vadovas turi (1):

Turėti ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją.

Atitikti bent vieną iš šių reikalavimų (2):

- turėti pedagogo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 2 metų pedagoginio darbo stažą;
- turėti ugdymo mokslų arba verslo vadybos magistro kvalifikacinį laipsnį arba viešojo administravimo magistro kvalifikacinį laipsnį, įgytą baigus **švietimo vadybos (lyderystės) studijas**, arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį, kuri atitinka VI ar aukštesnį kvalifikacijų lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą;
- turėti ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos, kuri atitinka V ar aukštesnį kvalifikacijų lygį, patirtį bent viename ūkio sektoriuje ar jo dalyje, kurio kvalifikacijas, vykdydama formaliojo profesinio mokymo programas, teikia mokykla (**taikoma profesinio mokymo įstaigos vadovui**);
- būti išklausęs pedagoginių ir psichologinių žinių kursą švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, turėti ne mažesnę kaip 2 metų pedagoginio darbo stažą arba ne mažesnę kaip 2 metų profesinės veiklos patirtį mokyklos vykdomų neformaliojo vaikų švietimo programų srityje (**taikoma neformaliojo vaikų švietimo mokyklos vadovui**);
- turėti ir ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos arba 2 metų vadovaujamo darbo patirtį, kuri atitinka švietimo pagalbos įstaigos, į kurią kandidatuojama, bent vieną iš vykdomų švietimo pagalbos funkcijų (**taikoma švietimo pagalbos įstaigos vadovui**);
- turėti ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos patirtį, kuri atitinka VI ar aukštesnį kvalifikacijų lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, ir kvalifikacinių reikalavimų aprašo 5.1 papunktyje apibrėžtos lyderystės mokymui ir mokymuisi kompetencijos įvertinimas turėtų **ne žemesnio kaip aukšto lygio** (4 balai).

Būsimas vadovas turi (3):

- Turėti vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijas.
- Turėti ne mažesnę kaip 1 metų nepertraukiamo vadovavimo ne mažesnei nei 5 asmenų grupei (grupėms) patirtį arba turėti ne mažesnę kaip 1 metų švietimo organizavimo ir (ar) priežiūros nepertraukiamą patirtį, įgytą viešojo administravimo institucijoje arba švietimo pagalbos įstaigoje.
- Mokėti naudotis informacinėmis technologijomis.
- Gerai mokėti lietuvių kalbą.
- Ne žemesniu kaip B1 kalbos mokėjimo lygiu mokėti bent vieną iš 3 Europos Sąjungos darbo kalbų (anglų, prancūzų ar vokiečių).
- Užsienio kalbos mokėjimo lygis nustatomas vadovaujantis Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“.
- Būti neprikaištingos reputacijos, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme.

Vertinamos kompetencijos

Penkios bendrosios kompetencijos:

1. asmeninio veiksmingumo;
2. strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo;
3. mokėjimo mokytis;
4. vadovavimo žmonėms;
5. bendravimo ir informavimo.

Penkios vadovavimo sričių kompetencijos:

1. strateginio švietimo įstaigos valdymo;
2. vadovavimo ugdymui ir mokymuisi;
3. vadovavimo pedagogų kvalifikacijos tobulinimui;
4. švietimo įstaigos struktūros, procesų, išteklių valdymo;
5. švietimo įstaigos partnerystės ir bendradarbiavimo.

Vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijos nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.

- 1. lyderystė mokymui ir mokymuisi**
- 2. švietimo įstaigos ateities kūrimas**
- 3. švietimo įstaigos gyvenimo valdymas**
- 4. komandos formavimas ir įgalinimas**
- 5. asmeninis meistriškumas**

Lyderystė mokymui ir mokymuisi

- Kuria besimokančią organizaciją
- Sudaro sąlygas kiekvieno ugdytinio įtraukčiai ir pažangai
- Vadovauja ugdymo programos įgyvendinimui
- Vadovauja darbuotojų profesiniam tobulėjimui
- Kuria ir puoselėja partnerystę ir bendradarbiavimą

Švietimo įstaigos ateities kūrimas

- Kuria viziją ir siekia jos įgyvendinimo
- Skatina inovacijas ir kūrybiškumą
- Inicijuoja ir valdo pokyčius

Švietimo įstaigos gyvenimo valdymas

- Valdo organizacijos struktūrą, procesus ir išteklius
- Priima pagrįstus sprendimus
- Rūpinasi efektyvia komunikacija ir viešaisiais ryšiais

Komandos formavimas ir įgalinimas

- Pritraukia ir įgalina talentus
- Puoselėja santykius ir organizacijos klimatą

Asmeninis meistriškumas

- Nuolat stiprina emocinę kompetenciją
- Konstruktiviai valdo sudėtingas situacijas bei stresą
- Sistemiskai mąsto ir nuolatos mokosi
- Daro įtaką, yra įkvepiantis pavyzdys komandai

Kompetencijų įvertinimo rezultatai

Skiriami 4 vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų raiškos lygiai – bazinis lygis, veiksmingas lygis, tvarus lygis, išskirtinis lygis, kurie vertinami balais.

1 balas (bazinis lygis) – reikalaujamas **minimumas vadovo veiklos pradžiai:**

2 balai (veiksmingas lygis) – leidžia **užtikrinti efektyvų kasdienį švietimo įstaigos funkcionavimą:**

3 balai (tvarus lygis) – įtvirtintos praktikos **užtikrina ilgalaikę švietimo įstaigos sėkmę ir bendruomenės poreikių tenkinimą:**

4 balai (išskirtinis lygis) – teigiamas veiklos **poveikis švietimo įstaigai ir švietimo bendruomenei regiono ar nacionaliniu lygmeniu:**

Kompetencijų vertinimo metodai

Grupinės vadovavimo užduotys – jos skirtos atskleisti pretendento kompetencijas, susijusias su tarpasmeniniu bendravimu, gebėjimu dirbti grupėje, pokalbių valdymu, argumentavimu, derybų vedimu, kūrybiškumu, bendradarbiavimu ir kt.

Hipotetinės vadovavimo užduotys – jos skirtos atskleisti asmenines vadovavimo kompetencijas, susijusias su sprendimų priėmimu, prioritetų skyrimu, laiko valdymu, darbu su informacija ir kt.

Giluminis pusiau struktūruotas interviu – individualus pokalbis pretendento kompetencijoms aptarti remiantis jo turimomis žiniomis, patirtimi ir supratimu.

Kompetencijų vertinimo organizavimas

- Vertinimas vyksta pagal NŠA nustatytą grafiką **2-4 kartus** per savaitę.
- Pretendentai kviečiami dalyvauti kompetencijų vertinime ne vėliau kaip prieš **5 dienas** iki vertinimo dienos.
- Tais atvejais, kai vertinimas turi įvykti greičiau – ne vėliau kaip prieš **2 dienas** iki vertinimo dienos.
- Vertinimas vyksta **4 val.** Kavos pertraukos į bendrą valandų skaičių nėra įskaičiuota.
- Prieš kompetencijų vertinimą sutikrinamos pretendentų pateiktos dokumentų kopijos su originalais.
- Ataskaita pretendentui pateikiama maždaug **per 10 darbo dienų** nuo vertinimo dienos.
- Pretendentui nurodžius konkrečią konkurso datą, Pretendento vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimo ataskaita (toliau – vertinimo ataskaita) pateikiama ne vėliau **kaip prieš 1 darbo dieną** iki nustatyto dokumentų pateikimo konkurso organizatoriui galutinio termino.

Kompetencijų vertinimo tvarka

- Kompetencijų vertinimas vyksta 3-4 pretendentų grupėmis, tiesioginiu būdu.
- Sudaroma 3-4 vertintojų grupė.
- Naudojamos universalios, nediferencijuotos pagal atskirus švietimo įstaigų tipus užduotys.
- Vertinimo medžiaga ir užduotys viešai neskelbiamos, jos yra konfidencialios.
- Kiekviena vertinama kompetencija tikrinama ne mažiau kaip dviem skirtingais metodais.
- Daromas skaitmeninis įrašas.
- Pretendentui prieš 3 darbo dienas neinformavus institucijos ir neatvykus į kompetencijų vertinimą nurodytu (suderintu) laiku kitą kartą dalyvauti kompetencijų vertinime leidžiama ne anksčiau nei **po pusės metų**. Ši nuostata netaikoma jei pretendentas negalėjo atvykti ar informuoti institucijos dėl nedarbingumo, šeimos nario mirties atveju.

Ar galima pasiruošti kompetencijų vertinimui?

Pasitikėjimas savimi ir atvirumas

Pozityvumas

Gebėjimas ir noras dalytis žiniomis, patirtimi ir kt.

Gebėjimas ir noras ugdyti žmones, atskleisti jų potencialą, teikti paramą

Gebėjimas išklaudyti, išgirsti, suprasti ir pan.

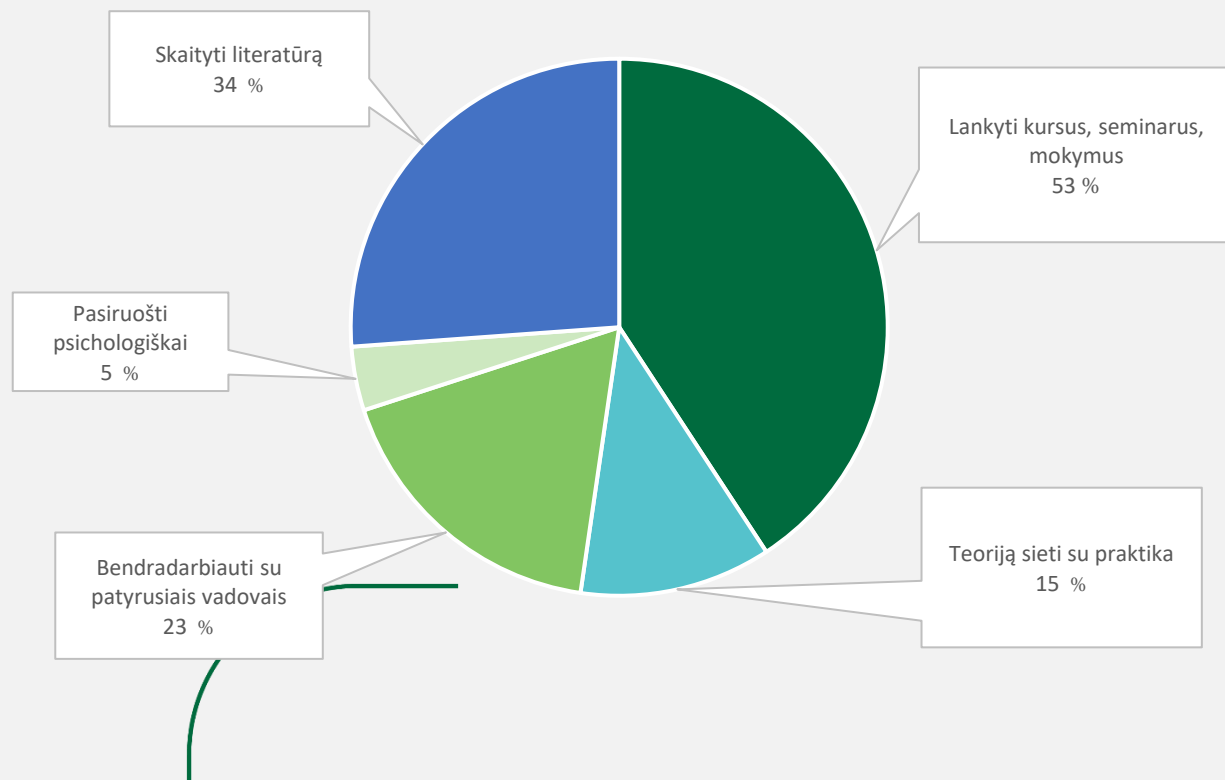

Pretendentai - pretendentams

Kaip patartumėte kolegoms ruoštis kompetencijų vertinimui? Kas Jums buvo naudinga?

Kaip patartumėte kolegoms ruoštis kompetencijų vertinimui?
Kas Jums buvo naudinga?

- Bendrauti su vadovais nagrinėjant įvairias situacijas;
- Skaityti literatūrą švietimo vadybos temomis;
- Ruoštis raštu, susidėliojant į lentelę pavyzdžius pagal kompetencijų subkompetencijas;
- Lankyti kursus, skaityti literatūrą, konsultuotis su kolegomis;
- Pasigilinti į vertinamas kompetencijas ir subkompetencijas;
- Pasiruošimas turi būti apgalvotas, planuojamas. Pasiruošti per trumpą laiką gali tik patyręs vadovas, jau dirbantis ne vienerius metus;
- Susipažinti su mokyklos veiklą ir ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais bei vidaus dokumentais (ypač jei nedirbti mokykloje).

Asmenys, siekiantys būti įtraukti į rezervą, nuo 2019 metų sausio 3 d. turi kreiptis į Nacionalinę švietimo agentūrą, teikdami prašymą, kuriame nurodo asmens kontaktus bei patvirtina sutikimą, kad jo pateikti asmens duomenys būtų tvarkomi reglamente nurodytu tikslu, ir pateikia reglamento nustatytus dokumentus.

1 grupė – pretendentai į švietimo įstaigos vadovus;

2 grupė – įvertinti pretendentai, bet dar ne vadovai;

3 grupė – švietimo įstaigų vadovai dirbantys pirmus dvejus metus;

4 grupė – Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 59 straipsnio 9 dalyje įvardyti buvę švietimo įstaigų vadovai;

5 grupė – baigę kadenciją ir ne ilgiau kaip 5 metus nebedirbantys vadovais;

6 grupė - švietimo įstaigos vadovo mentorai.

Ačiū už dėmesį!

K. Kalinausko g. 7, Vilnius, LT-03106

